

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
кафедра загальної та практичної психології

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу	«Історія психології»
Мова викладання	Курс викладається українською мовою
Викладачі	Логвіна Оксана Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної та практичної психології
Профайл викладачів	https://moodle.kpnu.edu.ua/user/profile.php?id=384
Назва освітньої програми	Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Статус дисципліни	обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
E-mail:	logvina.o@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=236
Консультації	П'ятниця -14.00-15.30. Місце проведення – кафедра (аудиторія 21а)

2. Анотація до курсу

Загальнотеоретична та прикладна сфера професійної підготовки майбутнього психолога передбачає вивчення і розуміння закономірностей та основних фактів історіогенеза психологічної науки. Курс «Історії психології» дає можливість розглянути становлення психологічної науки в розвитку, боротьбу ідей та становлення наукових психологічних теорій. Знання з історії психології виступають необхідною умовою формування професійної майстерності, важливою передумовою успішного рішення завдань будь-якого рівня – як теоретичних, так і практичних. Вона допомагає психологу здійснювати творчий діалог з минулим, служить своєрідним компасом, що дозволяє успішно орієнтуватися у великому матеріалі, накопиченому в ході історичного розвитку психологічного пізнання, використовувати продуктивні ідеї попередників при розгляді актуальних проблем психології.

Будучи невичерпним джерелом психологічних фактів і закономірностей, історія психології виступає фундаментом для побудови системи психологічного знання, умовою розвитку психологічної теорії. Освоєння матеріалу психологічної спадщини опирається на загально-психологічні та спеціально-психологічні знання, визначається методолого-теоретичною позицією дослідника. Формування необхідних уявлень і знань з історії розвитку психології як науки, буде сприяти більш вдумливому та глибокому оволодінню усіма іншими курсами спеціальності 053 «Психологія».

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу історії психології – сформувати у здобувачів вищої освіти уявлення про історичний розвиток психології як науки, закономірності та динаміку її становлення.

Цілі вивчення історії психології: сформувати у фахівця особливий історичний стиль мислення, що дозволяє бачити будь-яке явище в його реальній динаміці, в історичному контексті, у зв'язку з іншими явищами; виявляти за сформованою системою понять, принципів і фактів науки безліч альтернативних варіантів; розкривати логіко-наукові, соціокультурні й особистісні детермінанти, що лежать в основі розвитку наукового знання, здійснювати психологічний прогноз.

4. Форма курсу

Очна (offline)

5. Результати навчання

Навчальна дисципліна забезпечує внесок у формування таких компетентностей, передбачених освітньою програмою підготовки бакалаврів спеціальності 053 «Психологія»:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів психологічної науки та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати й узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки і рекомендації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, **програмними результатами вивчення** дисципліни «Історія психології» є такі:

ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ у контексті професійних завдань.

ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2023-2024	2023-2024
Семестр вивчення	1	1
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	48 год.	14 год.
Лекційні заняття	24 год.	6 год.
Практичні заняття	24 год.	8 год.
Семінарські заняття	0 год.	0 год.
Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
Самостійна робота	72 год.	106 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен	екзамен

7. Пререквізити курсу

Для вивчення курсу здобувачі вищої освіти потребують базових знань з соціогуманітарних дисциплін.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення. При цьому використовуються таблиці, схеми для наочного сприйняття матеріалу, а також роздатковий матеріал.

9. Політики курсу

Письмові роботи. Очікується виконання різних видів письмових робіт (написання есе, розроблення кейсів, здійснення презентацій), що потребують оцінювання за відповідними критеріями. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не отримав впродовж семестру необхідної кількості балів для допуску до екзамену, він може підготувати додаткову письмову роботу (есе, кейс чи презентацію), тема якої буде погоджена з викладачем.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

Відвідування занять. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Вони мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Допускається 1 (один) пропуск із поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Окрім того, здобувачі вищої освіти заохочуються до використання іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Схема курсу

Курс призначений для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія.

Тематика та зміст дисципліни

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Матеріали	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
---------------------	--------------------------	------------------	-----------	---------------------------------	---------------	-------------	------------------

2 акад. год	<p align="center">Лекція 1.</p> <p>Історія психології як система психологічного знання</p> <p>1. Предмет, об'єкт і завдання історії психології. 2. Методи історико-психологічного дослідження. 3. Принципи історії психології, їх зміст та характеристика. 4. Етапи становлення та розвитку психологічних знань.</p>	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації: «Періодизація історії психології», схема «Методи історії психології», «Принципи історії психології»	Основна: 2 Додаткова: 1, 2, 8	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції 4. Навчальна дискусія	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
2 акад. год.	<p align="center">Практичне завдання 1.</p> <p>Історія психології як система психологічного знання</p> <p>1. Предмет, об'єкт і завдання історії психології. 2. Методи історико-психологічного дослідження. 3. Принципи історії психології, їх зміст та характеристика. 4. Етапи становлення та розвитку психологічних знань.</p>	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 2, 3 Додаткова: 1, 2, 8	1. Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 акад. год	<p align="center">Лекція 2.</p> <p>Психологічна думка античності.</p> <p>1. Особливості античної психології. 2. Психічні процеси у поглядах античних мислителів. 3. Вчення Платона про душу. 4. Психологічні погляди Аристотеля.</p>	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації: «Психологія античності» портрети психологів і філософів цього часу	Основна: 5 Додаткова: 1, 8, 10	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції 4. Навчальна дискусія	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
2 акад. год	<p align="center">Практичне завдання 2.</p> <p>Психологічна думка античності.</p> <p>1. Особливості античної психології. 2. Психічні процеси у поглядах античних мислителів. 3. Вчення Платона про душу. 4. Психологічні погляди Аристотеля.</p>	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 5 Додаткова: 4, 10	1. Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

2 акад. год	<p align="center">Лекція 3.</p> <p>Розвиток психологічних знань в Середні віки.</p> <p>1. Особливості поглядів на душу мислителів середньовіччя. 2. Погляди на душу Ібн Сіни (Авіцени). 3. Патристика як теологічне вчення про душу. 4. Вчення про душу А. Августина та Ф. Аквінського.</p>	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації: «Психологія Середньовіччя»	Основна: 1 Додаткова: 2, 4, 10	1. Перелік актуальних проблем з теми лекції 2. Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3. Огляд літератури з теми лекції 4. Навчальна дискусія	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
2 акад. год	<p align="center">Практичне завдання 3.</p> <p>Розвиток психологічних знань в Середні віки.</p> <p>1. Особливості поглядів на душу мислителів середньовіччя. 2. Погляди на душу Ібн Сіни (Авіцени). 3. Патристика як теологічне вчення про душу. 4. Вчення про душу А. Августина та Ф. Аквінського.</p>	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 1 Додаткова: 2, 4, 10	1. Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 акад. год	<p align="center">Лекція 4.</p> <p>Психологічна думка в період Відродження.</p> <p>1. Гуманізм у психології епохи Відродження. 2. Вільний принцип вибору в самовизначенні людини. 3. Титанізм у психології епохи Відродження. 4. Універсалізм в психології пізнання людини.</p>	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації: «Психологія Відродження» Портрети вчених цього часу.	Основна: 5 Додаткова: 4, 6, 7	1. Перелік актуальних проблем з теми лекції 2. Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3. Огляд літератури з теми лекції 4. Навчальна дискусія	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
2 акад. год	<p align="center">Практичне завдання 4.</p> <p>Психологічна думка в період Відродження.</p> <p>1. Гуманізм у психології епохи Відродження. 2. Вільний принцип вибору в самовизначенні людини. 3. Титанізм у психології епохи Відродження. 4. Універсалізм в психології пізнання людини.</p>	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 5 Додаткова: 4, 6, 8	1. Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

2 акад. год	<p>Лекція 5. Психологія Нового часу (XVII ст.) 1. Психологічна думка в добу бароко – XVII ст. (Р.Декарт, Б.Спіноза). 2. Емпіричний напрямок у психології XVII ст. (Д.Дідро, Ж.Ламетрі). 3. Психологія в Києво-Могилянській академії (К.Сакович, І.Пзель). 4. Психологічні ідеї у спадщині І.Вишенського.</p>	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації: «Психологія Барокко»	Основна: 3 Додаткова: 3, 5, 10	1. Перелік актуальних проблем з теми лекції 2. Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3. Огляд літератури з теми лекції 4. Навчальна дискусія	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
2 акад. год	<p>Практичне завдання 5. Психологія Нового часу (XVII ст.) 1. Психологічна думка в добу бароко – XVII ст. (Р.Декарт, Б.Спіноза). 2. Емпіричний напрямок у психології XVII ст. (Д.Дідро, Ж.Ламетрі). 3. Психологія в Києво-Могилянській академії (К.Сакович, І.Пзель). 4. Психологічні ідеї у спадщині І.Вишенського.</p>	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 3 Додаткова: 3, 5, 10	1. Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 акад. год	<p>Лекція 6. Розвиток психологічної думки в епоху Просвітництва. 1. Асоціанізм Девіда Гартлі. 2. Соліпсизм Джорджа Берклі і Девіда Юма. 3. Психологічні погляди французьких просвітителів.</p>	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації: «Психологія Просвітництва». Портрети вчених цього часу.	Основна: 2 Додаткова: 6, 8	1. Перелік актуальних проблем з теми лекції 2. Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3. Огляд літератури з теми лекції 4. Навчальна дискусія	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
2 акад. год	<p>Практичне завдання 6. Розвиток психологічної думки в епоху Просвітництва. 1. Асоціанізм Девіда Гартлі. 2. Соліпсизм Джорджа Берклі і Девіда Юма. 3. Психологічні погляди французьких просвітителів.</p>	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 2 Додаткова: 6, 8	1. Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 акад. год	<p>Лекція 7. Розвиток психології в першій половині XIX століття. 1. Рефлекторне вчення (Чарльз Белл, Маршал Холл, Мюллер). 2. Вчення про органи чуття.</p>	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації. Портрети психологів та ілюстрації цього часу.	Основна: 3 Додаткова: 5, 9, 10	1. Перелік актуальних проблем з теми лекції 2. Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3. Огляд літератури з теми лекції	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

	3.Розвиток ідей асоціативної психології.				4. Навчальна дискусія		
2 акад. год	Практичне завдання 7. Розвиток психології в першій половині XIX століття. 1.Рефлекторне вчення (Чарльз Белл, Маршал Холл, Мюллер). 2.Вчення про органи чуття. 3.Розвиток ідей асоціативної психології.	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 3 Додаткова: 4, 9, 10	1. Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
4 акад. год	Лекція 8. Становлення психології як самостійної науки та розвиток її галузей у другій половині XIX ст. 1.Експериментальна психологія. 2.Диференціальна психологія. 3.Психологія розвитку. Зоопсихологія. 4.Соціальна психологія. Психотехніка.	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації розвитку галузей психології. Портрети психологів цього часу.	Основна: 3 Додаткова: 1, 2, 10	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції 4. Навчальна дискусія	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
4 акад. год	Практичне завдання 8. Становлення психології як самостійної науки та розвиток її галузей у другій половині XIX ст. 1.Експериментальна психологія. 2.Диференціальна психологія. 3.Психологія розвитку. Зоопсихологія. 4.Соціальна психологія. Психотехніка.	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 3 Додаткова: 1, 2, 10	1. Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
4 акад. год	Лекція 9. Виникнення психологічних шкіл у XX ст. 1.Психоаналіз. 2.Біхевіоризм. 3.Гештальтпсихологія. 4.Когнітивна психологія. 5.Глибинна психологія (фрейдизм, індивідуальна психологія Адлера, аналітична психологія Юнга). 6.Гуманістична психологія.	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації психологічних шкіл. Портрети психологів цього часу.	Основна: 2, 3 Додаткова: 5, 8, 9	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції 4. Навчальна дискусія	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
4 акад. год	Практичне завдання 9. Виникнення психологічних шкіл у XX ст. 1.Психоаналіз. 2.Біхевіоризм. 3.Гештальтпсихологія. 4.Когнітивна психологія.	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 2, 3 Додаткова: 3, 9	1.Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

	5.Глибинна психологія (фрейдизм, індивідуальна психологія Адлера, аналітична психологія Юнга). 6.Гуманістична психологія.						
2 акад. год	Лекція 10. Психологія в Україні та її розвиток у власних межах. 1.Виникнення та розвиток психології в XVII ст. 2.Подальший розвиток психології (XVIII ст.). 3.Розвиток психології в XIX – першій половині XX ст.	Лекція/ Дискусія	Текст лекції Презентації розвитку психологічно і думки на Україні. Портрети психологів цього часу.	Основна: 2, 4 Додаткова: 4, 7, 8	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз наукових підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції 4. Навчальна дискусія	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
2 акад. год	Практичне завдання 10. Психологія в Україні та її розвиток у власних межах. 1.Виникнення та розвиток психології в XVII ст. 2.Подальший розвиток психології (XVIII ст.). 3.Розвиток психології в XIX – першій половині XX ст.	Практична робота/ Тестування	План та завдання до практичного заняття. Презентація	Основна: 2, 4 Додаткова: 7, 8	1. Виконання практичних завдань. 2. Тестування 3. Науковий диспут.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

11. Система оцінювання та вимоги

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти із дисципліни «Історія психології» оцінюються згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями).

Модуль включає бали за поточну роботу здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Практичні індивідуальні та групові завдання, які виконує здобувач за визначеною тематикою, перевіряються викладачем. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Критерії поточного оцінювання практичних робіт (за 12-бальною системою)

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюються за 12-бальною системою. Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях приймається рівним 12.

Оцінка «відмінно» (12–10) – здобувач вищої освіти бездоганно засвоює теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, аналізує основні положення наукових першоджерел і рекомендованої літератури (основної і додаткової), логічно мислить, безпомилково відповідає на поставлені запитання, вільно використовує набуті теоретичні знання під час аналізу практичного матеріалу, висловлює своє ставлення проблеми, яка обговорюється під час заняття, демонструє високий рівень практичних компетенцій. Діапазон оцінювання (12–10) залежить від кількості правильних відповідей на запитання теми.

Оцінка «добре» (9–7) – здобувач вищої освіти добре засвоює теоретичний матеріал, аргументовано викладає його; володіє основною інформацією з першоджерел і рекомендованої літератури; висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних похибок у логіці викладу змісту матеріалу, неточно відповідає на запитання, засвоює необхідні практичні навички, демонструє фахові компетенції. Діапазон оцінювання (9–7) залежить від кількості правильних відповідей на запитання теми.

Оцінка «задовільно» (6–4) – здобувач вищої освіти в основному опановує теоретичні знання; має недостатньо стабільні знання; поверхово орієнтується в першоджерелах та основній літературі, рекомендованій до опрацювання; не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; відповідаючи на запитання теми, виявляє неточності у знаннях; припускається помилок при виконанні практичних навичок; має недостатньо сформовані фахові компетенції; непереконливо відповідає, плутає поняття; виявляє невпевненість під час відповідей на додаткові запитання. Діапазон оцінювання (6–4) залежить від кількості правильних відповідей на запитання теми.

Оцінка «незадовільно» (3–1) – здобувач вищої освіти не опановує навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах і рекомендованій літературі, не демонструє професійне мислення; не формує практичні навички та фахові компетенції. Діапазон оцінювання (3–1) залежить від кількості правильних відповідей на запитання теми. Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять та має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР) та завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Рейтингова оцінка за поточною успішністю (20 балів)

Рейтингова оцінка за поточною успішністю (РО) визначається шляхом обчислення середнього арифметичного та його індексування.

Вона визначається за такою формулою:

$$PO = (\bar{x} \cdot 0,05 + 0,4) \cdot I_n (11.1), \text{ де}$$

PO – рейтингова оцінка за поточною успішністю;

\bar{x} – середнє арифметичне;

I_{np} – рейтинговий індекс.

Рейтинговий індекс (I_{np}) з дисципліни «Історія психології» становить 20 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи (10 балів)

Самостійна робота оцінюється за наслідками перевірки рівня засвоєння всіх питань, винесених на самостійну роботу. За самостійну роботу здобувач вищої освіти може отримати 10 балів. При отриманні менше 6 балів самостійна робота вважається не виконаною і здобувач вищої освіти отримує можливість її перескладати.

9-10 балів – здобувач вищої освіти активно опрацьовує основну та додаткову рекомендовану літературу; у повному обсязі засвоює теоретичний матеріал, винесений на самостійне опрацювання; правильно виконує конкретні практичні завдання; виявляє творчий підхід під час розв'язання ситуацій фахового спрямування; згідно поставлених вимог оформляє результати самостійної роботи (10 балів); може мати незначні неточності в оформленні результатів самостійної роботи (9 балів).

7-8 балів – здобувач вищої освіти опрацьовує переважно основну літературу з теми; достатньо засвоює теоретичний матеріал, винесений на самостійне опрацювання; практичні завдання виконує при наявності незначних помилок (8 балів) або не зовсім повних висновків за одержаними результатами (7 балів); намагається знайти вирішення ситуацій фахового спрямування; згідно поставлених вимог оформляє результати самостійної роботи.

6 балів – здобувач вищої освіти опрацьовує частково рекомендовану літературу, невпевнено орієнтується в першоджерелах; недостатньо засвоює теоретичний матеріал, винесений на самостійне опрацювання; не вміє поєднувати теорію з практикою; з помилками виконує конкретні практичні завдання; не здатний самостійно розв'язувати ситуації фахового спрямування; результати виконаної роботи оформляє без дотримання поставлених вимог.

5-0 балів – здобувач вищої освіти опрацьовує лише деякі одиничні першоджерела (5-4 бали); не засвоює теоретичний матеріал, винесений на самостійне опрацювання (3-2 бали); не формує практичні компетенції і на низькому рівні виконує практичні завдання (1 бал); у цілому неправильно виконує та оформляє самостійну роботу; не представляє результати самостійної роботи взагалі (0 балів).

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (30 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок здобувачів з курсу «Історія психології».

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання МКР

30-27 балів	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, володіє тезаурусом, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, вміє підбирати аргументи для підтвердження своєї думки, формулює своє бачення проблеми, може обґрунтувати свої судження.
26-23 бали	Якщо відповідь здобувача вищої освіти відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає 1-2 помилки чи неточності. Здобувач вищої освіти наводить власні приклади на підтвердження думок.
22-18 балів	Здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно і не логічно.
17-0 балів	Якщо здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал.

Критерії оцінювання семестрового екзамену (40 балів)

Екзамен – це форма підсумкового контролю. За умови використання тестів нараховується 1 бал за кожне правильно виконане завдання. Максимальна оцінка – 40 балів.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до іспиту.

Вони допускаються до іспиту після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Вважається, що здобувач вищої освіти підготувався до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам.

Здобувачам вищої освіти, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Підсумкова семестрова рейтингова оцінка (100 балів)

Сума балів підсумкового модульного й екзаменаційного семестрового контролю може коливатись у межах 60–100 балів і враховуватися при виставленні позитивної підсумкової семестрової рейтингової оцінки. Вона включає:

- рейтингову оцінку з навчальної дисципліни (60 балів);
- оцінку за результатами екзамену (40 балів).

Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується за національною шкалою і шкалою ECTS.

Підсумкова семестрова рейтингова оцінка (100 балів)

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
20 балів	10 балів	30 балів		

Таблиця відповідності шкал оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни

Рейтингова оцінка з практики	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова залікова оцінка за національною шкалою (диференційована)
90-100	A (відмінно)	10	відмінно
82-89	B (дуже добре)	25	добре
75-81	C (добре)	30	
67-74	D (задовільно)	25	задовільно
60-66	E (достатньо)	10	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного проходження практики)		незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи під час повторного проходження практики)		

12. Процедура врахування результатів неформальної та/або інформальної освіти

Визнання результатів неформального та/або інформального навчання особи закладом освіти (науковою установою) здійснюється згідно таких нормативно-правових документів:

- наказу МОН від 08.02.2022 року №130 «Порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»;
- наказу ректора К-ПНУ від 06.02.2023 року №15-ОД «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»;

Процедура визнання результатів неформального та/або інформального навчання передбачає такий алгоритм дій:

- подання здобувачем вищої освіти на ім'я декана факультету заяви щодо визнання;
- ідентифікацію задекларованих у письмовій формі здобувачем вищої освіти результатів неформального та/або інформального навчання, які підлягають оцінюванню закладом освіти;
- оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача вищої освіти;
- прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачеві вищої освіти відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) освітньої програми або відмову у визнанні.

Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачеві освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25% відповідної освітньої програми.

Здобувач вищої освіти не може бути звільненим від атестації за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання.

13. Рекомендована література

Основна

1. Євдокімова О.О. Історія психології: навч. посіб. Харків, 2020. 320 с.
2. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття: навчальний посібник. К.: Либідь, 2017-2022. 1056 с.
3. Історія психології: навчальний посібник. Уклад. О.А. Логвіна, Ю.П. Данчук. 2-ге вид. доп. (електронний посібник) Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2022. 108 с.
4. Тертична Н.А. Історія психології: навч. посібн. К.: Книга Плюс, 2018. 352 с.
5. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник: навч. посіб., 4-те вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2020. 418 с.

Додаткова література

1. Кальницька Ю. Історія соціальної психології в Україні: друга половина ХІХ – початок ХХ століття : навчальний посібник (хрестоматія).

Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 264 с.

2. М'ясоїд П.Я. Психологічне пізнання : історія, логіка, психологія. К.: Либідь, 2016. 560 с.
3. Чеканська (Логвіна) О.А. Історія психології: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015. 188 с.
4. Данилюк І.В. Історія психології в Україні: західні регіони остання чверть ХІХ – перша половина ХХ століття. К.: Либідь, 2003. 152 с.
5. Роменець В.А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження : навч. посіб. К.: Либідь, 2005. 916 с.
6. Роменець В.А. Історія психології : ХVІІІ ст. Епоха Просвітництва: навч. посібник. К.: Либідь, 2006. 1000 с.
7. Мельник О.А. (2019) Історико-психологічний аналіз ключових уявлень представників київської школи філософської психології про психіку людини кінця ХІХ- початку ХХ століття. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. С. 83-86.
<https://doi.org/10.31174/SEND-PP2019-188VII77-19>

Інтернет-ресурси:

8. Електронний каталог бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. URL : <https://library.kpnu.edu.ua/ufd/>
9. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
10. «Психологос» енциклопедія практичної психології URL : <https://www.psychologos.ru/articles/view/psihologiya-individualnyhrazlichiy>